

HistorieLab I PERSPEKTIV

2024-2026

Historie, kulturarv og identitet
i undervisning, i pædagogik og som oplevelse

HISTORIE LAB

Nationalt Videncenter
for Historie- og Kulturarvsformidling

HistorieLab i perspektiv 2024-2026

Indledning	4
Det fagdidaktiske område	6
Testkommission for frivillig national færdighedstest i historie	6
Exam literacy	7
Contested histories – Moment(al) challenges MONCHAL	7
MONCHAL – i Danmark	8
Forbrugerdannelse	9
PISA-finansielle kompetencer	10
Brug af smartphones i historieundervisningen	11
Faglig udviklingsskole	12
SEEDS for Culture	13
Udvikling af undervisningsmateriale om antisemitisme til læreruddannelsen og pædagoguddannelsen	13
Danmarks kolonihistorie	14
Historielærernes Dag	15
 Case 1: Når historien bliver debatteret – Contested Histories Monument(al) Challenges	 16
Dannelsesbroen	19
Kulturarv i børnehøjde	19
Æstetiske og samskabende aktiviteter i børnehøjde	19
Børneliv – omkring år 1900, 1940'erne, 1960'erne og nu	20
 Børn og unges demokratiske, digitale og kulturelle dannelse	 21
FLUGT – German-Danish Students Project	21
Radical digital lives	22
Konspirationsteorier, trivsel og digital dannelse	23
Vaccinemodstand i et historisk perspektiv	23
 Historien som vækstmotor	 24
Wayfinding og touchpoints for rejsende	24
Hærvejen i Vejle Kommune	24
Lejrskoleprojektet	24
Anesminde i et læringsperspektiv	25
Sommerskole i 2024 og et fremadrettet perspektiv	26
Temaeftermiddage	26
 Case 2: Teaterkuffert – et nyt redskab til æstetisk og samskabende læring i børnehøjde	 27
 Overblik over udgivelser for årene 2024-2025	 30
 Case 3: Undervisningsmaterialer fra Rigsarkivet	 34
 RADAR – Historiedidaktisk tidsskrift	 36
 Kommunikation	 36
 HistorieLabs faglige ledere	 38
 HistorieLabs bestyrelse	 39

Indledning

Kære læser

Nærværende årsberetning sætter HistorieLab som videnscenter og forskningsprogram i perspektiv. Som noget nyt præsenterer vi et overblik over aktiviteter, projekter og publikationer i både tilbageblik og fremadrettet perspektiv. Ønsket er at give indblik i, hvordan vi skaber sammenhænge mellem erhvervede erfaringer fra forsknings- og udviklingsprojekter samt nye initiativer inden for HistorieLabs fagområder.

Et tæt samarbejde mellem HistorieLabs bestyrelse og formand, centrets daglige ledelse og medarbejdere dannede i 2025 ramme om udvikling og godkendelse af en ny strategi for 2026-2029. Strategien forankrer de kommende år HistorieLabs arbejde i en række overordnede målsætninger. Disse indbefatter ambitioner om fortsat at bidrage til vidensbaserung og udvikling af professioner inden for HistorieLabs fagområder og målgrupper; at fremme forståelse for betydningen af fagdidaktisk forskning og udvikling; at omsætte erfaringer fra Dannelsesbroen til vidensgenerering og projektsamarbejde med flere kulturinstitutioner, skoler og daginstitutioner samt at styrke samarbejder og aktiviteter med eksterne samarbejdspartnere i ind- og udland. Som det fremgår af denne beretning, har 2024 og 2025 allerede budt på flere af sådanne eksempler. Og særligt glade er vi for at mærke interesser fra vores målgrupper i forhold til ikke kun at gøre brug af HistorieLab som ressourcebank for materialer, undervisningsindløb og faglig inspiration, men også som samarbejds- og sparringspartner i forbindelse med konkret faglig udvikling.

HistorieLab offentliggjorde i 2024 en ny hjemmeside, som til stadighed fyldes med relevant og tidssvarende indhold. En vigtig del af HistorieLabs funktion som nationalt videncenter er at gøre viden tilgængelig for sine målgrupper. Eftersom en stor del af centrets materialer blev udviklet som støtte for

skolers implementering af Fælles Mål i 2014, kalder en kommende overgang til nye Fagplaner i forbindelse med Fagfornyelsen nu på opdateringer og justeringer. I 2026 tager vi således hul på dette arbejde. Noget indhold vil udgå, andet vil genopstå i nyt format. Og endelig forventer vi selvfølgelig også at producere helt nye materialer.

HistorieLab i Perspektiv 2024-2026 viser, hvordan centret fortsat formår at aktualisere og omsætte indhold fra forsknings- og udviklingsprojekter i konkret didaktisk, pædagogisk og uddannelsesmæssig praksis. I en hastigt omskiftelig verden med store politiske og samfundsmæssige spørgsmål, ser vi det som vores væsentligste grundlæggende opgave at rette alle centrets indsatser mod styrkelse af børns og unges forståelser for historie, kulturarv, demokrati og samfund.

De bedste hilsner
Heidi Eskelund Knudsen
Faglig leder og ph.d.
HistorieLab

Det fagdidaktiske område

Det fagdidaktiske område samler vores arbejde med forskning og udvikling inden for historie og samfundsfag. Når vi arbejder fagdidaktisk, undersøger vi, hvordan fagene udfolder sig i skoler og uddannelser, hvordan de formuleres i styredokumenter og politiske drøftelser, og hvordan historiske og samfundsmæssige perspektiver formes i børns og unges hverdagsliv. På tværs af disse blikke stiller vi grundlæggende spørgsmål til fagene: For hvem? Om hvad? Hvor? Hvordan? Og hvorfor?

I 2024-2025, og videre ind i 2026, har vi blandt andet bidraget til udviklingen af en ny national færdighedstest i historie, undersøgt elevers eksamenskompetencer, arbejdet med følsomme historiske temaer, afprøvet digitale og lokale greb i historieundervisningen samt gennemført studier af unges forbrug og økonomiforståelse. Samtidig har vi deltaget i udviklingsarbejdet omkring kommende fagplaner, etableret nye forsknings- og udviklingssamarbejder og styrket forbindelsen mellem forskning, læreruddannelse og skolepraksis.

På tværs af disse indsatser er vores formål det samme: at skabe et solidt og brugbart vidensgrundlag, der kan kvalificere den faglige udvikling i skolens humanistiske fag – og støtte dem, der hver dag arbejder for at gøre historie og samfundsfag forhold nærværende og meningsfulde for børn og unge.

Testkommission for en frivillig national færdighedstest i historie

Med aftalen om et nyt evaluerings- og bedømmelsessystem i folkeskolen, indgået af Folkeskoleforligskredsen i 2021, blev sporene lagt til udviklingen af Folkeskolens Nationale Færdighedstest og en række nye frivillige test – herunder en frivillig national færdighedstest i historie for 8. klasse.

I 2024 og 2025 har vi bidraget til kommissionens arbejde og er fortsat involveret i udviklingen af testopgaverne. Den kommende frivillige test er tænkt som et redskab, der kan understøtte den lokale planlægning af historieundervisningen. Testen bliver lineær, så alle elever møder de samme opgaver, og den placeres i starten af skoleåret for at skabe et tidligt over-

blik over centrale faglige færdigheder. Samtidig bliver testen digital og selvrettende, så resultaterne hurtigt kan omsættes i den videre undervisning.

De nye Nationale Færdighedstests forventes at være stillet til rådighed for skolerne i skoleåret 2026/27.

Exam literacy

I perioden 2025-2028 deltager vi i projektet Exam literacy as agency (ELA) – Exams in humanistic school subjects in lower secondary school. Projektet undersøger afgangsprøven efter 9. klasse i fagene dansk, historie, samfundsfag og kristendomskundskab. I forbindelse med prøver i fagene har lærere til opgave at vejlede og forberede elever samt gennemføre og evaluere elevernes præstationer i form af karaktergivning. Prøverne har typisk en afsmittende effekt på undervisningen samt på opfattelser af fagene blandt både lærere og elever. Lærernes faglige eksamensforståelser er af afgørende betydning for processen, herunder udvikling af eksamenskompetence (exam literacy) blandt elever. Exam literacy-projektet er optaget af, hvad faglig eksamensforståelse i de fire fag kan siges at være, samt hvordan det hænger sammen med elevers eksamenskompetencer.

Projektet følges af et nordisk advisory board.

På sigt stilles viden i projektet til rådighed for uddannelse og kurser for lærere i fagene i skolen. Desuden medvirker projektet til at etablere et vidensgrundlag for udvikling af evalueringsformer i skolen. Exam literacy er støttet af Danmarks Frie Forskningsfond

Contested Histories – Monument(al) challenges MONCHAL

Som partner i Erasmus+ projektet, Contested Histories – Monument(al) challenges MONCHAL, har HistorieLab siden 2023 bidraget med at koordinere og gennemføre dels en afdækning af contested histories som forsknings- og emnefelt i undervisningspraksis. Omdrejningspunktet har været afdækning af følelsesmæssige reaktioner, som lærere, undervisere og

studerende oplever i forbindelse med undervisning i følsomme og omstridte historiske emner. Dels har vi bidraget med udvikling af indhold og materialer til kurser og undervisning for historie- og samfundsfagslærere i Europa.

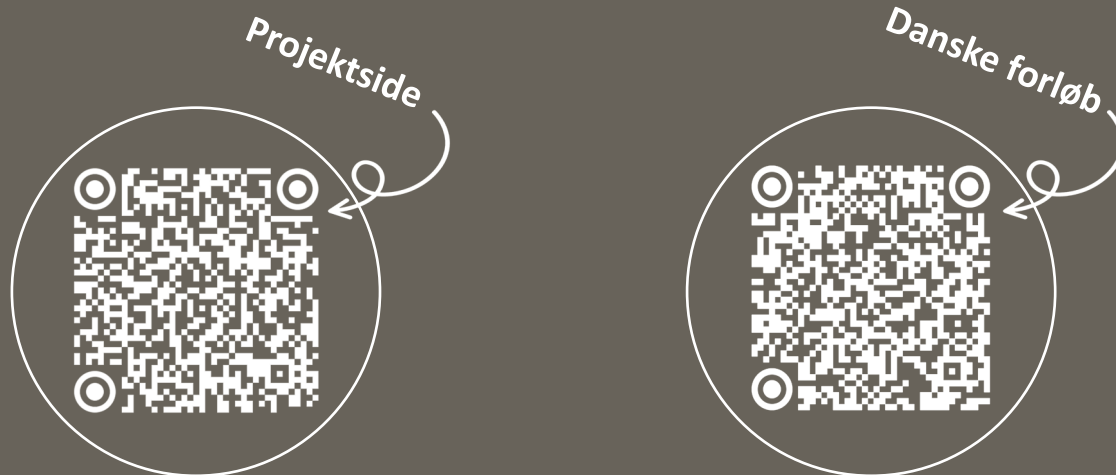
Projektets litteraturstudie og spørgeskemaundersøgelse fra 2024 og 2025 viste, at langt de fleste lærere og undervisere er trygge ved at undervise i svære historiske emner. Jo bedre kendskab til elever og studerende, en tryk klassekultur og grundlæggende lærererfaringer, desto nemmere opleves opgaven. Elever og studerende forholder sig overvejende positivt og nysgerrigt til vanskelige historiske emner. Det gælder også emner, der i den aktuelle samfundsdebat og via diverse digitale medier skaber kontroverser. Ofte vil elever og studerende gerne lære mere, kende årsager og baggrunde samt give egne besyv med. Følsomme og omstridte historiske emner kan således skabe motivation i historie- og samfundsfagsundervisning.

Arbejdet med projektet har dog også vist, at hvad, der opleves som et følsomt og omstridt historisk emne, er stærkt kontekstafhængigt. I visse sammenhænge er der eksempler på, at både lærere, undervisere, studerende og elever reagerer stærkt følelsesmæssigt på bestemte historiske emner. For lærere og undervisere handler det typisk om personlige oplevelser og erfaringer. Blandt elever har reaktioner typisk rod i familiære og baggrundsmæssige forhold. Som led i at styrke europæiske lærere og underviseres arbejde med følsomme og omstridte historiske emner har projektet udviklet og fået oversat en række undervisningsforløb med fokus på håndtering af følelsesmæssige reaktioner ifm. undervisning i udvalgte contested histories. Projektet har også udbudt kurser og webinarer samt gennemført nationale workshops på området.

Projektet afsluttes i 2026, men materialer fra projektet vil fortsat blive udviklet og gjort tilgængelige via historielab.dk.

MONCHAL – i Danmark

Hvad angår den nationale danske kontekst, har vi i 2025 brugt Contested Histories – Monument(al) Challenges (MONCHAL) som anledning til at styrke samarbejdet med Tåsingskolen i Svendborg Kommune. Dorte Vatnamo Madsen, lærer

på Tåsingeskolen, og Michael Løhde, underviser ved Læreruddannelsen Fyn, har i efteråret 2025 samarbejdet om justering, tilpasning og gennemførelse af et forløb i 8. klasse om Katyn-massakren og mindesmærket i Warszawa.

Forløbet gav værdifuld indsigt i både det faglige indhold og i de didaktiske muligheder og begrænsninger, der opstår, når undervisningsmaterialer udviklet i en europæisk kontekst skal oversættes til en dansk skolevirkelighed. Samarbejdet gjorde det muligt at følge, hvordan eleverne mødte stoffet, og hvilke didaktiske greb der styrkede deres engagement og forståelse.

Samarbejdet åbner dermed for en vigtig videre diskussion af, hvornår og hvilke historiske emner der opleves som følsomme og omstridte i en dansk sammenhæng – og hvilke didaktiske greb der bedst støtter elever, studerende og undervisere i mødet med komplekse og kontroversielle historiske fortællinger.

Forbrugerdannelse

Med projektet Forbrugerdannelse, gennemført i samarbejde med Lars Pynt Andersen og Maria Gaarsmand (UCL Erhvervsakademi og Professionshøjskole), har vi undersøgt, hvordan 14-15-årige forholder sig til deres egen økonomi, forbrug og hverdagsliv i en kultur, hvor forbrug er allestedsnærværende. I foråret 2023 interviewede vi 8.-klasseelever på fire skoler og gennemførte en surveyundersøgelse med dem.

Undersøgelsen viser, at de unge er meget bevidste om forbrugets rolle i deres liv. For mange er shopping en social aktivitet, og flere køber og videresælger tøj og sko eller har fritidsjob, der giver økonomisk handlefrihed. Deres interesser varierer lokalt – i nogle områder fylder tøj og skønhedsprodukter mest, mens scootere og tilhørende udstyr står stærkt andre steder.

Et centralt spørgsmål i projektet var, hvordan de unge forholder sig til sammenhængen mellem forbrug og bæredygtighed. Flertallet kan godt se koblingen, men meget få ændrer deres egne vaner, og mange oplever bæredygtighed som et ansvar, der ligger hos politikere eller virksomheder snarere end hos dem selv. Kun én af de interviewede elever gav udtryk for at handle konsekvent bæredygtigt.

Resultaterne peger på, at unge navigerer i en hurtig, global forbrugskultur, hvor viden om produktionens konsekvenser ofte er begrænset. Det understreger både behovet for og potentialet i at arbejde med forbrug og økonomiforståelse i samfundsfagsundervisningen.

Dele af resultaterne er præsenteret på en konference for politik- og samfundsdidaktik i Potsdam og publiceret i den forbindelse. I forlængelse heraf er Anders Stig Christensen inviteret til at indgå i et advisory board for et større tysksproget projekt om økonomisk dannelse med fokus på inkluderende samfundsfaglig undervisning.

PISA-finansielle kompetencer

Internationalt er PISA-undersøgelserne især kendt for at måle elevers færdigheder i dansk og matematik, men i 2022 omfattede de også finansielle kompetencer. De danske elever klarede sig samlet set godt sammenlignet med andre lande, men resultaterne rejser fortsat vigtige spørgsmål. Ét af de tydeligste fund er, at socioøkonomisk baggrund har stor betydning for elevernes økonomiske forståelse. Elever fra økonomisk stærke hjem performer generelt bedst, hvilket understreger skolens centrale rolle, hvis vi ønsker at styrke alle unges muligheder for at navigere i økonomiske problemstillinger – uanset baggrund.

Anders Stig Christensen er medforfatter på den danske PISA-rapport om økonomiske kompetencer og bidrager dermed til den nationale vidensudvikling på området.

Fremtidsperspektiv

I vores samtaler med unge bemærkede vi, at flere allerede har erfaringer med gambling eller spil-lignende mekanismer på digitale platforme. Elementer fra gambling – såsom belønningssystemer og risiko-baseret spil – optræder i dag i alt fra handelsapps til computerspil. Dette rejser nye didaktiske og samfundsmæssige spørgsmål om unges økonomiske adfærd og digitale hverdagsliv.

På den baggrund igangsætter vi i 2026 et projekt om gamblified experience, hvor vi undersøger, hvordan disse digitale strukturer påvirker unge, og hvilke kompetencer de har brug for, hvis de skal kunne træffe informerede valg i en digitaliseret forbrugskultur.

Brug af smartphones i historieundervisningen

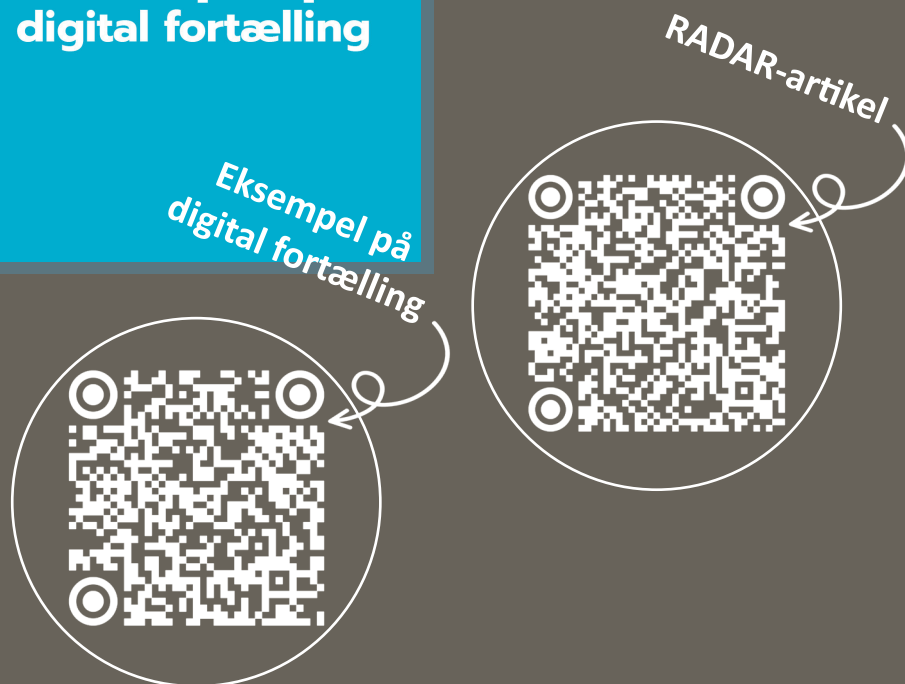
Siden HistorieLabs oprettelse i 2014 har vi iværksat en række projekter med fokus på, hvordan nærområdet kan fungere som både læremiddel og læringsarena. Fælles for indsatserne er ønsket om at udfordre den udbredte forestilling om, at historie primært læres i klasselokalet gennem bøger og digitale portaler. Ved at flytte undervisningen ud i lokalområdet får eleverne mulighed for at møde konkrete og autentiske spor fra fortiden – noget de kan se, mærke, røre ved eller lytte til. Det vækker nysgerrighed, åbner for spørgsmål og giver eleverne erfaringer med at bruge steder og spor som historiske kilder. På den måde styrker vi en aktiverende, undersøgende og historieskabende tilgang til faget.

I 2024-2025 gennemførte vi et projekt med fire udskolingsklasser i Vejle Kommune. Her arbejdede eleverne i grupper med at undersøge et sted eller en person fra deres lokalområde. Den nære historie skulle sættes ind i et større nationalt eller globalt perspektiv, og resultaterne formidlede eleverne i korte videoer optaget og redigeret på deres mobiltelefoner. Projektforløbet og erfaringerne herfra er beskrevet af Jens Aage Poulsen i artiklen Om at skabe historie med mobiltelefonen.

Billede 1.

Stillbillede fra videoen "Eksempel på digital fortælling" fra HistorieLabs YouTube-kanal. Fotokredit: Poul Kjær Lauridsen.

Faglig udviklingsskole

Sammen med Odense Kommune og Læreruddannelsen Fyn deltager vi i projektet Faglig udviklingsskole. Det indebærer, at vi i første omgang samarbejder med Odinskolen i Odense om at udvikle undervisningen i de tre kulturfag.

Projektet blev igangsat i 2025, og i et tæt samarbejdende fællesskab mellem skoleledelse, lærere, undervisere og forskere arbejder vi med at udvikle et forløb til to 9. klasser med udgangspunkt i en spørgsmålsdrevet undervisningsmodel. Inspireret af amerikansk og svensk teori tager modellen afsæt i et presserende spørgsmål, som alle tre fag undersøger fra hver deres faglige perspektiv. Til hvert fag formulerer vi

undersøgelses- og støttespørgsmål, udvælger kilder og arbejdsformer og afslutter forløbet med en elevopgave, hvor eleverne besvarer hovedspørgsmålet.

I efteråret 2025 udviklede vi et samlet forløb, der afprøves i de to klasser i løbet af vinteren. Forskningssporet i projektet omfatter analyser af afprøvningen, teoretiske drøftelser af fagenes møder og brudflader samt muligheden for at opbygge en kommende forløbsbank på vores hjemmeside. Her kan modeller og erfaringer deles og inspirere kulturfagsundervisningen bredere – blandt andet via workshops eller samarbejder med andre skoler.

Fra Odinskolens side er ambitionen, at projektet skal styrke den lokale udvikling af (tvær)faglig undervisningsplanlægning, et arbejde vi forventer at tage hul på i marts 2026.

SEEDS for Culture

Fra september 2025 deltager vi som partner i Erasmus+ projektet SEEDS for Culture – Support European Educational Development of Skills for Culture. Projektet gennemføres i samarbejde med partnere fra Frankrig, Finland, Spanien og Belgien og har til formål at styrke samarbejdet mellem skole- og kultursektoren på tværs af lande i Europa.

SEEDS løber fra 2025 til 2028, og vi bidrager særligt i projektets første år med indledende undersøgelser, der skal danne grundlag for en praksisguide og efterfølgende kurser målrettet lærere og kulturprofessionelle. Projektet knytter an til vores øvrige internationale engagement – herunder arbejdet med MONCHAL – og giver mulighed for at udvikle nye perspektiver på, hvordan kulturinstitutioner og skoler kan skabe fælles læringsmiljøer for børn og unge.

Udvikling af undervisningsmateriale om antisemitisme til læreruddannelsen og pædagoguddannelsen

Som led i Regeringens Handlungsplan mod Antisemitisme deltager vi i et sektorprojekt, der udvikler undervisningsmaterialer om antisemitisme til brug på lærer- og pædagoguddannelserne. Materialerne skal understøtte undervisere i deres

arbejde med kommende lærere og pædagoger og give de studerende et solidt afsæt for at forstå, genkende og håndtere antisemitiske handlinger og racistiske ytringer i praksis.

Vi har bidraget som medforfattere til projektets Håndbog om antisemitisme, der fungerer som teoretisk og historisk grundlag for de tilhørende undervisningsforløb. Håndbogen og materialerne giver de studerende nuancerede indsigter og lægger op til dialog og refleksion over, hvordan de som professionelle kan agere i mødet med diskrimination og fordomme.

Projektet fortsætter i en ny projektperiode i 2026, hvor materialerne videreudvikles, og implementeringen understøttes på uddannelserne.

Danmarks kolonihistorie

I et samarbejde mellem HistorieLab og Center For Undervisningsmidler (CFU), UCL Erhvervsakademi og Professionshøjskole har Astrid Danielsen og Jens Aage Poulsen udarbejdet en ansøgning til Børne- og Undervisningsministeriets pulje til udvikling og udbredelse af undervisningsmaterialer om Danmarks kolonihistorie, herunder Grønland. Ansøgningen på ca. 1,6 mio. kr. er blevet imødekommet.

Frem mod sommeren udvikler vi – i tæt dialog med testklasser – en læremiddelpakke, der blandt andet omfatter to analoge hæfter til mellemtrinnet og udskoling, online kildebanks, en materialekasse samt bræt- og dilemmaspil. Alle elementer designes med fokus på at understøtte en aktiverende, motiverende og undersøgende undervisning, der giver eleverne mulighed for at arbejde videnskabeligt i historie og beslægtede fag.

Historielærernes Dag

Historielærernes Dag er en årlig konferencedag for historielærere i hele landet og finder traditionelt sted onsdag og torsdag i uge 43 – først i Jelling og dernæst i Roskilde. Dagen arrangeres af landets CFU-konsulenter i kulturfagene, og vi deltager som medarrangør i planlægning, organisering, gennemførelse og evaluering.

I 2025 deltog omkring 180 lærere i konferencen, hvor temaet var Kolonier og imperier – i fortid og nutid. Det fagdidaktiske oplæg blev holdt af Loa Bjerre og havde fokus på sammenligninger som didaktisk greb i historieundervisningen. Planlægningen af konferencen i 2026 påbegyndes i februar.

Billede 2.

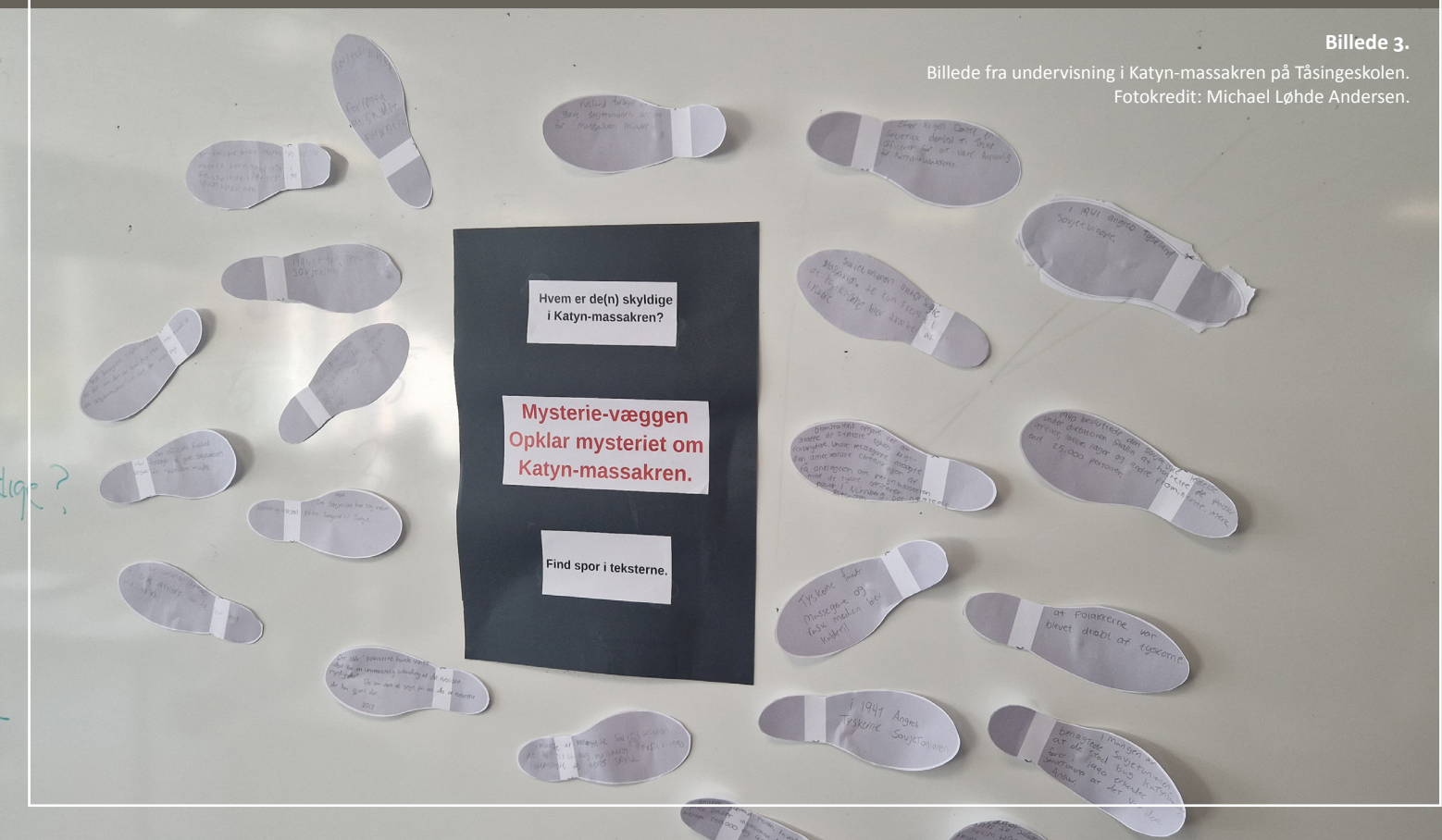
Billede fra Loa Bjerres oplæg ved Historielærernes Dag i Jelling.
Fotokredit: Kamilla Bjørnskov Olsen.

Case 1

Når historien bliver debatteret – Contested Histories: Monument(al) Challenges

Billede 3.

Billede fra undervisning i Katyn-massakren på Tåsingskolen.
Fotokredit: Michael Løhde Andersen.

Hvem bestemmer, hvilke historier vi rejser monumenter for – og hvem der bliver glemt?

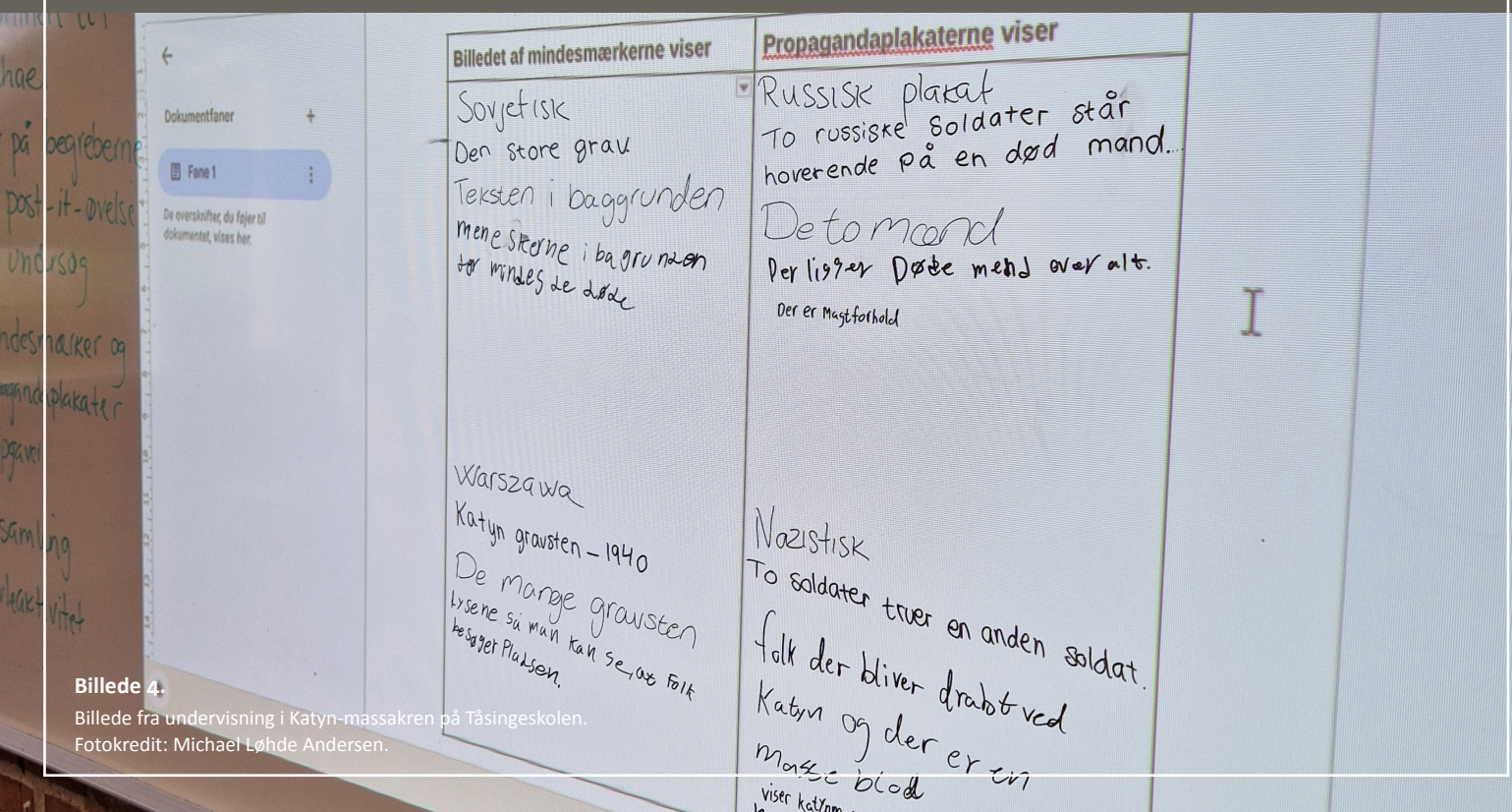
Det spørgsmål står centralt i det internationale projekt Contested Histories – Monument(al) Challenges (MONCHAL), hvor HistorieLab har bidraget som dansk udviklingspartner sammen med organisationer fra hele Europa under ledelse af EuroClio.

Projektet undersøger, hvordan monumenter, statuer og mindesmærker kan vække debat, når historien ses med nye øjne. Gennem HistorieLabs to danske undervisningsforløb arbejder eleverne med konkrete monumenter i Danmark og kolonihistoriske forbindelser, der stadig kan skabe uenighed i dag.

I klasselokaler rundt omkring i landet bliver historien nærværende, når eleverne diskuterer: Skal en statue blive stående, flyttes – eller have en ny tekst, der fortæller mere end én version af historien? Forløbene lægger op til refleksion over både magt, identitet og historisk bevidsthed – og viser, at historien altid er til forhandling.

Michael Løhde Andersen peger eksempelvis på betydningen af tydelig støtte og undersøgende arbejdsformer:

” Forløbet viste tydeligt, at eleverne havde brug for støtte til både begreber og baggrundsviden, før de kunne arbejde undersøgende. Når vi guider dem gennem sporene og hjælper med afkodningen, begynder de at se sammenhænge og forstår, at historien rummer flere synsvinkler. De kreative og undersøgende aktiviteter gav dem et fagligt greb, der motiverede og gjorde stoffet mere tilgængeligt.

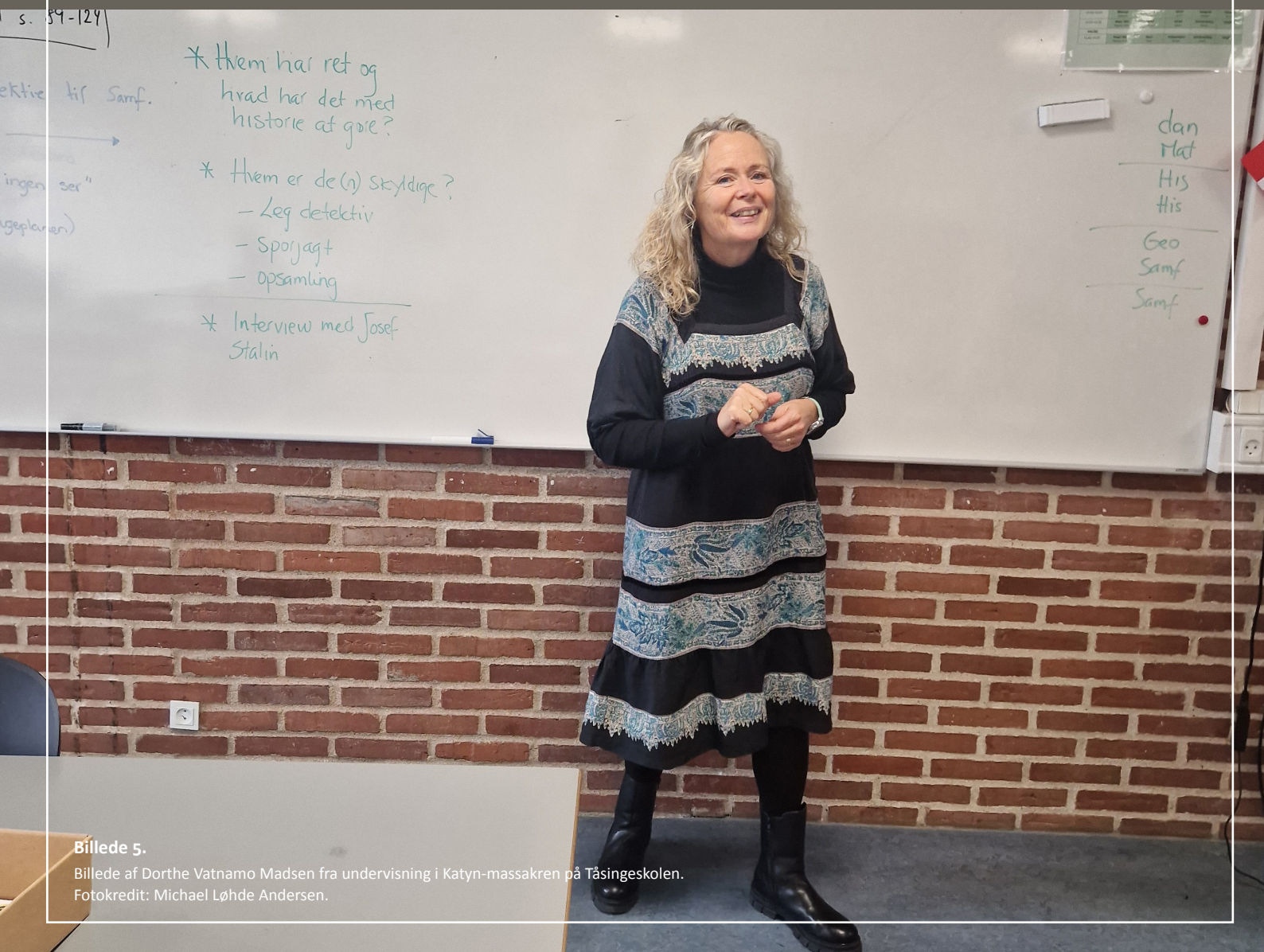
Billede 4.

Billede fra undervisning i Katyn-massakren på Tåsingeskolen.
Fotokredit: Michael Løhde Andersen.

Også Dorthe Vatnamo Madsen fremhæver elevernes engagement, når undervisningen giver plads til kreativitet og tydelige greb:

”Jeg oplevede, at begge undervisningsgange fungerede godt – især anden gang, hvor vi kobledede en dagligdags udfordring til historiefaget. Mysterievæggen og sporjagten var en stor succes og meget motiverende for eleverne, som tydeligt trives med at arbejde kreativt og væk fra computeren. Når vi bevæger os fra det konkrete til det mere abstrakte, bliver det svært for 8. klasse, men de begyndte at forstå, at fortællinger – også deres egne – kan ses fra flere synsvinkler, ligesom historien kan.

Samarbejdet sikrer, at undervisningsforløbene bliver afprøvet, justeret og forankret i praksis. På tværs af lande og klasselokaler viser MONCHAL-projektet, hvordan historien kan bruges som et rum for demokratisk dialog – og som en invitation til at stille de svære, men nødvendige spørgsmål.

Billede 5.

Billede af Dorthe Vatnamo Madsen fra undervisning i Katyn-massakren på Tåsingeskolen.
Fotokredit: Michael Løhde Andersen.

Dannelsesbroen

I Dannelsesbroen – Kulturarv i børnehøjde har vi i 2024 og 2025 arbejdet med tre partnerskabsklynger i Give, Skibet/Vingsted og Jelling – et samarbejde, vi også videreudvikler fremadrettet. Derudover har flere skoler, dagtilbud og kulturinstitutioner været involveret i forskellige projekter og aktiviteter. Blandt andet har Pedersminde skolen, Kirkebakkeskolen og Egtved Skole deltaget i videoprojektet Mit sted i historien, og Teatret OM har medvirket i et teaterkulturprojekt, der fortsætter i 2026.

I partnerskabsklyngerne arbejder institutionerne lokalt sammen om at udvikle aktiviteter af, med og for børnene. I Skibet og Vingsted er fokus rettet mod at gøre jernaldermiljøet til et aktivt og genkendeligt læringsrum på tværs af børnehusets aldersgrupper. I Jelling er omdrejningspunktet det lokale fællesskab gennem samarbejder om blandt andet teaterkultur og Spotlightfestivalen, hvor børn og voksne samskaber indhold og aktiviteter.

I Give har Museum Give dannet rammen om aktiviteter, hvor museet i 2024 og 2025 har udviklet og afprøvet nye koncepter til workshops, udstillinger og formidlingsforløb i tæt dialog med skoler og dagtilbud. Samarbejdet giver børn mulighed for at møde kulturarven gennem konkrete, nære og meningsfulde oplevelser.

Kulturarv i børnehøjde

Æstetiske og samskabende aktiviteter i børnehøjde

Som en central del af projektet Æstetiske og samskabende aktiviteter i børnehøjde har Teatret OM i 2025 gæstet HistorieLab og optrådt med forestillingerne Hvalens sang og Kat, Fugl, Fisk. Forestillingerne fandt sted med deltagelse af både studerende, børnehavebørn, skolebørn og pædagoger fra institutioner i Vejle Kommune. Efter hver forestilling deltog børn og voksne i workshops, hvor de gennem æstetiske, kropslige og sanselige aktiviteter fik mulighed for at arbejde videre med deres teateroplevelser og udfolde forestillingernes temaer.

Med afsæt i udviklingsprojektet og et fortsat samarbejde med Teatret OM, fortsætter vi med at udvikle en teater/forundringskuffert, der kan understøtte pædagogisk arbejde med magi, forundring og sanselig samskabelse med børn i både dagtilbud og indskoling. Som led i dette har vi afholdt en æstetisk og sanselig temaeftermiddag, hvor forskere, praktiskere, studerende og formidlere delte viden om, hvordan teaterkultur, og herunder teaterdidaktiske greb, kan styrke børns deltagelse, udvikling og læring. Drøftelserne pegede på et stort potentiale i at udvikle konkrete materialiteter, der kan understøtte pædagogers og læreres arbejde med æstetiske og samskabende processer i hverdagen.

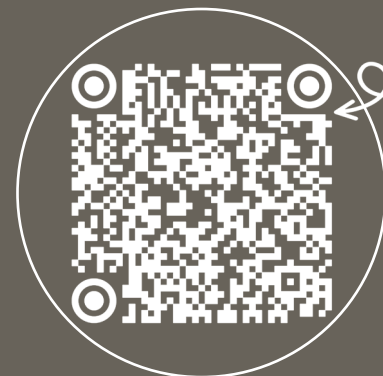
Projektet fortsætter i 2026, hvor indsigterne fra både forestillinger, workshops og temaeftermiddagen videreudvikles og omsættes til praksisrettede formater. Målet er at skabe stærkere æstetiske læringsmiljøer, hvor børn aktivt medskaber og fortolker kultur – og hvor teaterkulturelle tilgange bidrager til både dannelse og faglig udvikling.

Børneliv – omkring år 1900, 1940'erne, 1960'erne og nu

Arbejdet med Dannelsesbroen – Kulturarv i børnehøjde har åbnet for en række værdifulde samarbejder med skoler, institutioner og engagerede enkeltpersoner. Et af disse samarbejder opstod med fotograf Bent Riis, der dokumenterede sit eget barne- og ungdomsliv i 1960'erne. Med hans tilladelse udviklede vi et læremiddel om børns leg i perioden, og herfra voksede ideen til et samlet fotobaseret kildemateriale: Børneliv – omkring år 1900, 1940'erne, 1960'erne og nu.

Materialet bygger på både private, offentlige og historiske kilder. Lise og Karen blev interviewet om deres barndom under Anden Verdenskrig og bidrog med fortællinger og fotos fra familiearkiverne, mens børnelivet omkring år 1900 illustreres gennem arkivfotos og tidligere indsamlede beretninger.

Kildematerialet er målrettet mellemtrinnet og tilgængeligt via HistorieLabs kildebank.

Kildebank
om børneliv

Billede 6, 7 og 8.

Billeder fra kildebanken "Børneliv – omkring år 1900, 1940'erne, 1960'erne og nu". Tak til Karen og Lise for at bidrage med fotos fra 1940'erne og til Bent Riis for at stille sine fotos fra 1960'erne til rådighed.

Børn og unges demokratiske, digitale og kulturelle dannelse

FLUGT – German-Danish Students Project

I projektet FLUGT – German-Danish Students har vi samlet danske og tyske studerende om at udforske FLUGT – Refugee Museum of Denmark i Oksbøl samt den nærliggende tyske flygtningekirkegård. Med afsæt i museets udstillinger har de udviklet undervisningsmaterialer til både skoleklasser og familier, udarbejdet på dansk og tysk og målrettet 8.–9. klasse i Danmark og 9.–10. klasse i Tyskland.

Materialerne belyser de tyske flygtninges situation i Danmark efter Anden Verdenskrig og relationerne mellem det tyske mindretal i Danmark og det danske mindretal i Tyskland. Formålet er at styrke en nuanceret forståelse af vores fælles europæiske historie gennem dialog, refleksion og samarbejde mellem unge på tværs af landegrænser.

Projektet har sat fokus på erindringskulturer i Danmark og Tyskland, på migrationens historie og dens eftervirkninger samt på de pædagogiske potentialer i museer og mindesteder som læringsrum. Projektet blev afsluttet i 2025.

Radical digital lives

I dette projekt undersøger vi risikofaktorer i børn og unges onlineliv, herunder fænomener som gamificering, AI-genererede fakes, incel-fællesskaber, online had og hadefulde memes. Disse mekanismer påvirker unges sociale og digitale trivsel og rejser nye krav til både forskning, undervisning og forebyggende indsatser.

Gennem forskningssamarbejder og et tæt samarbejde med Center for Dokumentation og Indsats mod Ekstremisme (CDE), SSP-lokaludvalg i Aarhus, Vejle og Hvidovre samt NGO'en Center for Digital Pædagogik udvikler vi viden, kurser, temadage og rådgivning til fagprofessionelle, der i deres daglige arbejde møder børn og unge på nettet – også dér, hvor digitale fællesskaber har skyggesider.

Som led i projektet har vi desuden undervist på diplommodulet Teorier og metoder til forebyggelse af radikalisering på UCL Erhvervsakademi og Professionshøjskole i foråret 2025.

Projektet søger samtidig at skabe synergi med Dannelsesbroens spor om børn og unges demokratiske, digitale og kulturelle dannelse, så indsatserne kan forankres lokalt i Vejle Kommune og på lærer- og pædagoguddannelserne i Jelling.

Konspirationsteorier, trivsel og digital dannelse

I dette projekt undersøger vi, hvordan konspirationsteorier og fake news påvirker unges trivsel og deres forståelse af demokratiske værdier. Fænomener som desinformation, hadtale og polarisering udfordrer både sammenhængskraft og tillid i samfundet, og digitale manipulationer og kodede udtryksformer fylder i stigende grad i unges onlinefællesskaber.

Med projektet arbejder vi på at udvikle en udvidet form for digital dannelse, der kombinerer kildekritik med kritisk tænkning og demokratisk dømmekraft. Centralt står begrebet post-truth literacy, som skal ruste unge til at navigere i digitale miljøer præget af hadefuld humor, manipulation og misinformation. Målet er at styrke unges myndiggørelse og deres modstandskraft over for misledende og skadeligt indhold.

Projektet bygger både på teoretiske og empiriske studier og stiller det grundlæggende spørgsmål: Hvilke nye kildekritiske redskaber har unge brug for i en post-faktuel tidsalder?

Vaccinemodstand i et historisk perspektiv

I kølvandet på coronapandemien har vi set en fornyet modstand mod vaccination blandt dele af befolkningen, ofte ledsaget af kritik af lægevidenskabens håndtering af smitsomme sygdomme. I dette projekt undersøger vi vaccinemodstandens historiske udvikling for bedre at forstå, hvorfor nogle fortsat fravælger vaccination for sig selv eller deres børn.

Samtidig belyser projektet, hvordan nutidens vaccinemodstand i stigende grad væves sammen med konspirationsteorier og misinformation rettet mod medicinalindustrien, WHO, NGO'er og sundhedsprofessionelle eksperter.

Arbejdet er mundet ud i bogudgivelsen Anti – vaccinemodstandens historie på Gads Forlag samt en række formidlingsaktiviteter, herunder et Brown Bag-seminar ved Afdeling for Filosofi og Idéhistorie, Aarhus Universitet (10. april 2024) og foredraget Anti. Vaccinemodstand fra 1700-tallet til i dag på Vejle Bibliotek under Forskningens Døgn (22. april 2025).

Historien som vækstmotor

Wayfinding og touchpoints for rejsende

I 2024 afsluttede vi projektet Wayfinding og touchpoints for rejsende, ledet af Anita Hede, lektor ved UCL Vejle. Projektet undersøgte, hvordan besøgende bevæger sig gennem Jelling Monumenterne og det omkringliggende kulturlandskab med fokus på deres ruter, oplevelse af wayfinding og de kontaktpunkter – både fysiske og digitale – der former deres møde med området.

Undersøgelsen viser, at turisterne har stor interesse for Jellings historie, men at deres oplevelse i høj grad afhænger af, hvor tydeligt og intuitivt området guider dem videre. Resultaterne peger blandt andet på behovet for mere sammenhængende skiltning, klarere fortællinger på tværs af touchpoints og en stærkere kobling mellem de historiske steder og de digitale informationskilder, mange besøgende benytter før og under deres besøg.

Projektet bidrager med væsentlig viden til Vejle Kommune, kulturinstitutionerne og andre lokale aktører, som arbejder med at styrke formidlingen og udvikle en mere helstøbt besøgsoplevelse i og omkring Jelling.

Hærvejen i Vejle Kommune

Vi understøtter Vejle Kommunes satsning på Hærvejen gennem indsatser, der retter sig mod både turister, borgere og børn og unge. I 2024 arbejdede serviceøkonomstuderende fra UCL i Vejle med wayfinding i Jelling og indsamlede empiri – særligt gennem interviews med besøgende i området.

De studerende præsenterede deres fund for Vejle Kommune, Kongernes Jelling og os, og resultaterne bidrager med nyttig viden, der supplerer det igangværende arbejde med wayfinding og beslægtede udviklingsinitiativer i Jelling.

Lejrskoleprojektet

I samarbejde med Vejle Kommune og lærerstuderende i historie på UCL Jelling arbejder vi med projektet Lejrskole i Jelling. Formålet er at inspirere skoler og lærere til at udvikle nye måder at bruge monumentområdet på – både i forbindelse med kortere besøg og længere lejrskoleophold.

Fremadrettet udarbejder vi oplæg til formidling af 10-15 nedslag langs Hærvejen i kommunen, målrettet både private besøgende, gående og cyklister samt skoler. Derudover udvikler vi 2-3 modelforløb og forslag til lejrskolepakker til grundskolen, baseret på et før-under-efter-perspektiv på Hærvejsbesøg. Materialer og formidlingsnedslag vil blive gjort tilgængelige via hjemmeside, videoer og undervisningsressourcer.

Projektet har et særligt fokus på at understøtte børns udeliv og læring med afsæt i temaet Vikinger og på at udvikle didaktiske opgaver i samarbejde med de studerende på læreruddannelsen. Målet er at etablere et lejrskoletilbud, der er relevant for historiefaget og samtidig åbner området for nye pædagogiske greb.

I 2025 har historie-, religions- og madkundskabsholdene udarbejdet en række aktivitetsforslag. I begyndelsen af 2026 afprøver vi udvalgte aktiviteter på to lokale skoler i Jelling, hvorefter aktiviteterne gøres tilgængelige på HistorieLabs hjemmeside. På sigt udvider vi materialet med aktivitetsforslag til andre strækninger af Hærvejen.

Anesminde i et læringsperspektiv

Med støtte fra Nordea-fonden udvikles Anesminde i perioden 2024–2026 til et samlingssted for Hærvejens brugere, monumentområdets gæster og lokale borgere. Vi har som del af Vejle Kommunes aktørkreds bidraget til dette arbejde.

I 2025 samarbejdede vi med Kongernes Jelling, Vejle Kommune og lokale borgere om at udvikle udeområdet omkring Anesminde, så Den Mytologiske Legeplads kunne planlægges, skabes og indvies i oktober samme år. Processen bygger på et mangeårigt fælles arbejde, der blandt andet har involveret pædagogstuderende. Legepladsens endelige udtryk bygger på Kompan design med markante figurer fra nordisk mytologi, herunder Midgårdsormen, Fenrisulven og ravnene Hugin og Munin. Legepladsen er allerede i flittig brug og inviterer til at "sætte krop på fortællingen", hvilket giver Dannelsesbroens værdier og begreber et konkret og levende udtryk i børns leg og fællesskaber.

HistorieLabs rolle og deltagelse er blevet fremhævet i flere avisartikler, og Kompan udvikler i øjeblikket en video om processen.

Sommerskolen i 2024 og i et fremadrettet perspektiv

UCL Erhvervsakademi og Professionshøjskoles sommerskole om kulturarv udspringer af vores mangeårige samarbejde med Universitetet i Sydøst-Norge (USN). I de senere år er partnerskabet udvidet med University of Turku i Finland og University of Silesia i Katowice, Polen. Sommerskolen er tværfaglig, engelsksproget og tilrettelagt som et 5 ECTS-kursus, der udbydes på tværs af uddannelser og internationale partnere.

HistorieLab deltog sammen med studerende i 2024 på kurset Cultural Heritage: Issues of National Identity, Cultural Tourism and Education. Her fungerede kulturarv som fælles omdrejningspunkt for undersøgelser af identitet, uddannelse, oplevelsesøkonomi og bæredygtighed.

I 2025 mødtes partnerkredsen i Katowice for at planlægge sommerskolen i 2026, som afholdes i Norge samt for at lægge rammerne for 2027-udgaven, der forventes afholdt i Katowice med fokus på industriel kulturarv og dens forbindelser til identitet, uddannelse og bæredygtighed.

Temaeftermiddage

Videndeling er et centralt element i Dannelsesbroen, og vores temaeftermiddage har gennem årene været et vigtigt forum for pædagogisk personale. I 2024 og 2025 har arrangementerne været forankret både i Kulturarv i børnehøjde og i sporet Børn og unges demokratiske, kulturelle og digitale dannelse.

Den 30. maj 2024 afholdte vi temaeftermiddagen Nysgerrighed og leg – Når vi arbejder med rum, sanser og materialer ud fra børnenes perspektiver. Den 7. oktober 2024 fulgte vi op med Unges risikoadfærd online, og den 18. november 2025 stod Æstetiske og samskabende aktiviteter i børnehøjde – med afsæt i teaterkultur på programmet.

Også i 2026 planlægger vi temaeftermiddage i begge Dannelsesbroens spor, hvor formålet fortsat er at skabe fælles læring, inspiration og faglig udvikling på tværs af praksisfeltet.

Case 2

Teaterkuffert – et nyt redskab til æstetisk og samskabende læring i børne- højde

Billede 9 og 10.

Billeder fra teatereftermiddagen "Æstetiske og samskabende aktiviteter i børnehøjde – med afsæt i teaterkultur".
Fotokredit Marie Bonde Olesen.

Hvordan gør man teaterkultur til et tilgængeligt og brugbart pædagogisk redskab i hverdagen?

Det spørgsmål står centralt i HistorieLabs arbejde med at udvikle en teater- og forundringskuffert til pædagogisk praksis.

Kufferten udvikles i samarbejde med pædagogiske institutioner og kulturinstitutioner, herunder Teatret OM.

Kufferten er et konkret output af teaterkulturprojektet, der videreføres i 2026.

Et redskab til magi, forundring og fælles udforskning

Teaterkufferten er et pædagogisk materiale, der støtter dagtilbud og indskoling i at arbejde med teaterkulturelle greb på en tilgængelig og praksisnær måde. Kufferten indeholder udvalgte materialiteter og didaktiske anvisninger, der tilsammen inviterer både børn og voksne til sanselig forundring, samskabende processer og legende læring.

Tanken er, at kufferten skal fungere som en mobil kreativitetsgenerator: Et fysisk objekt, der kan åbnes i fællesskab og danne rammen om både spontane og planlagte aktiviteter, hvor børn og voksne sammen kan anvende materialer fra kufferten til at understøtte samskabende fortællinger og teaterleg. Den skal både kunne bruges umiddelbart samt kunne danne afsæt for længere æstetiske forløb.

Hvorfor en teaterkuffert?

Arbejdet med forestillingerne Hvalens sang og Kat, Fugl, Fisk i 2025 viste tydeligt, at børn profiterer af et "efter-rum" – et sted, hvor de gennem kropslige, æstetiske og sanselige aktiviteter kan bearbejde deres indtryk og omsætte dem til ny forståelse og kreative udtryk. Flere institutioner arbejdede selv videre i praksis efter workshopforløbene, og har dermed fået os til at få øje på, hvordan udvikling af en teaterkuffert, måske netop kan understøtte pædagogisk praksis mere bredt til at arbejde med samskabende og æstetiske aktiviteter i børnehøjde.

Teaterkufferten udvikles med henblik på at styrke:

- børns refleksion og følelsesmæssige forståelse
- fællesskabelse og dialog mellem børn og voksne
- undersøgende og legende læringsformer
- pædagogers og læreres arbejde med æstetiske processer i hverdagen

Videndeling og fagligt grundlag

Temaeftermiddagen i efteråret 2025 har bidraget til den faglige ramme for kufferten. Her pegede forskere, praktikere og studerende på vigtigheden af materialer, der kan oversætte teaterkulturelle indsigter til daglig praksis, og som gør det lettere at arbejde systematisk med samskabende læringsformer.

Et output med langtidsperspektiv

I 2026 færdiggøres og afprøves teaterkufferten i samarbejde med både dagtilbud og skoler. Målet er at skabe et output, der:

- er umiddelbart anvendeligt
- kan tilpasses lokale behov
- bygger bro mellem teaterkultur og pædagogiske praksisser
- understøtter mere sanselige, undersøgende og samskabende læringsmiljøer

På den måde bliver teaterkufferten ikke blot et produkt men et varigt bidrag til arbejdet med æstetisk og samskabende forundring i børnehøjde.

Overblik over udgivelser for årene 2024-2025

Aashamar, P. N., Klette, K., & Christensen, A. S. (2024). Teaching higher-order thinking in social studies: The role of content coverage and intellectual challenge. *Journal of Social Science Education*, 23(1).

Alvén, F., & Knudsen, H. E. (2025). Emancipated through the basis of cultural heritage? Intersections between democratic and historical consciousness in the Danish history curriculum. *Citizenship, Social and Economics Education*. Advance online publication. <https://doi.org/10.1177/147880472513180>

Andersen, L. P., Christensen, A. S., & Gaarsmand, A. M. (2025). Forbrugerdannelse og bæredygtighed: Unges forståelse og handlekraft i forhold til økonomi, forbrug og bæredygtighed. Poster session præsenteret ved *Forskningens Døgn*, Odense, Danmark.

Bjerre, L. I. (2024). Fortidsperspektiv – en begrebsafklaring. I L. I. Bjerre, H. E. Knudsen & J. A. Poulsen (Red.), *Fortiden som et fremmed land: Historieundervisning og fortidsformidling*. Hans Reitzels Forlag.

Bjerre, L. I. (2024). Hvordan bliver fortidsperspektiver historie fagligt kvalificerede? I L. I. Bjerre, H. E. Knudsen & J. A. Poulsen (Red.), *Fortiden som et fremmed land: Historieundervisning og fortidsformidling*. Hans Reitzels Forlag.

Bjerre, L. I. (2025). Bidrag til bogudgivelse om Hannah Arendt. KLIM. (Forventet december 2025)

Bjerre, L. I., Knudsen, H. E., & Poulsen, J. A. (Red.). (2024). *Fortiden som et fremmed land: Historieundervisning og fortidsformidling*. Hans Reitzels Forlag.

Bjerre, L. I., & Knudsen, L. G. (2024). Frilandsmuseer som fortidsperspektiv. I L. I. Bjerre, H. E. Knudsen & J. A. Poulsen (Red.), *Fortiden som et fremmed land: Historieundervisning og fortidsformidling*. Hans Reitzels Forlag.

Christensen, A. S. (2024). Knowledge, capabilities, or problems? 3 curricular principles and their consequences using social studies as example. Paper præsenteret ved *10th Nordic Curriculum Theory Conference*, Oslo, Norge. <https://www.uv.uio.no/quint/english/news-and-events/events/conferences-and-seminars/2024/quint-conference-2024/abstracts/quint-2024-program-for-web.pdf>

- Christensen, A. S., & Knudsen, H. E. (2024).** Fagbegreber i historie og samfundsfag – om højere ordens begreber i læreplaner i historie og samfundsfag i Danmark. I L. Kvande & H. Olofsson (Red.), *Begreper om og i samfunnet: Teori, empiri og analyse av begrepsforståelse og læring i samfunnsfag* (s. 57). Universitetsforlaget. <https://doi.org/10.18261/9788215055589-24>
- Christensen, A. S., Gaarsmand, A. M., & Andersen, L. P. (2025).** Ethical dilemmas of economics and financial literacy in social science education. I S. Ihle & I. Juchler (Red.), *Ethische Grundlagen politischer Bildung* (s. 225-236). Wochenschau Verlag.
- Christensen, A. S., Andersen, L. P., & Gaarsmand, A. M. (2024).** Ethical dilemmas of economics and financial literacy in social science education. Abstract præsenteret ved *GPJE-Jahrestagung 2024*, Berlin, Tyskland. https://www.uni-potsdam.de/fileadmin/projects/politische-bildung/GPJE_Tagung/Abstracts.pdf
- Christensen, A. S., & Mathé, E. H. (2025).** Højere ordens tænkning i samfundsfag. *POLIS – Tidsskrift for samfundsfagsdidaktik*, 5(9), 83-103. <https://tidsskrift.dk/POLIS/article/view/152710>
- Christensen, A. S., & Ravn Heerwagen, L. (2024).** *PISA 2022: Finansielle kompetencer*. VIVE – Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd. <https://www.uvm.dk/-/media/filer/uvm/aktuelt/pdf24/juni/240627-pisa-2022-finansielle-kompetencer.pdf>
- Gaarsmand, M., Christensen, A. S., & Andersen, L. P. (2024).** Exploring dilemmas in financial literacy education – private actors in public schools. Abstract præsenteret ved *NOKSA 2024*, Odense, Danmark. https://www.ucl.dk/globalassets/11-nyheder/generelt/noksa2024_book-of-abstracts-2.pdf
- Johannesen, H. J. & Peters, R. (2025).** Mangfoldig historieundervisning gennem arbejdet med vanskelig viden: Lærerstuderendes møde med tyske flygtninge 1945-1959. *Noter fra Historielærerforeningen for Gymnasiet og HF*, 20-25.
- Knudsen, H. E. (2024).** Det antropocæne i historieundervisning og flerperspektiviske fortællinger. *RADAR – Historiedidaktisk Tidsskrift*. https://historielab.dk/wp-content/uploads/2024/01/RADAR_januar2024_Det-anthropocaene-i-historieundervisning-og-flerperspektiviske-fortaellinger.pdf
- Knudsen, H. E. (2024).** Fortidsperspektivet i nordisk historiedidaktik. I J. A. Poulsen, L. I. Bjerre & H. E. Knudsen (Red.), *Fortiden som et fremmed land: Historieundervisning og fortidsformidling*. Hans Reitzels Forlag.

Knudsen, H. E. (2024). Historiske narrativer i antropocæn tidsalder: Posthumanistiske kriterier i læsning og historisk tænkning. *Noter fra Historielærerforeningen for Gymnasiet og HF*, 22-28.

Knudsen, H. E. (2024). Mødet med fortiden i livshistorier. I L. I. Bjerre, H. E. Knudsen & J. A. Poulsen (Red.), *Fortiden som et fremmed land: Historieundervisning og fortidsformidling*. Hans Reitzels Forlag.

Knudsen, H. E. (2025). Kunsten at undersøge fortidige rum: En læsning af Ane Qvortrups artikel i mentalitetshistorisk optik. *Sammenlignende Fagdidaktik*. <https://tidsskrift.dk/sammenlignendefagdidaktik/article/view/157375/199674>

Knudsen, H. E., Christensen, A. S., & Kjeldsen, K. (2025). Faglighed og fagligt sprog i prøven i Historie, Samfundsfag og Kristendomskundskab. *Unge Pædagoger*, 2025(3), 34-48.

Knudsen, H. E., & Suica, M. (2025). Conceptualizing emotional reactions to teaching contested histories. *International Journal of History Education and Culture*, 46.

Mathé, E. H. & Christensen, A. S. (2024). *Scaffolding inquiry in social science education*. Abstract præsenteret ved QUINT Conference 2024, Oslo, Norge. <https://www.uv.uio.no/quint/english/news-and-events/events/conferences-and-seminars/2024/quint-conference-2024/abstracts/quint-2024-program-for-web.pdf>

Mathé, E. H. & Christensen, A. S. (2024). Show and tell: Scaffolding practices in lower secondary social science classrooms. *Journal of Curriculum Studies*. Advance online publication. <https://doi.org/10.1080/00220272.2024.2378315>

Olesen, M. B. (2024). Når samfundsfagslæreren bruger læremidler. *POLIS – Tidsskrift for Samfundsfagsdidaktik*, 5(8).

Peters, R. & Johannesen, H. J. (2025). Håndbog om antisemitisme (udgives først i 2026)

Peters, R. A. (2025). Incels og kvindehad i historieundervisningen. *RADAR – Historiedidaktisk Tidsskrift*, 9(1). <https://doi.org/10.7146/rhdt.v9i1.159800>

Peters, R. L. A. & Ebbrecht, C. K. (2024). Radikale digitale liv: Mekanismer i onlineradikalisering og perspektiver på forebyggelse. *Psyke & Logos*, 45(1), 143-169.

Peters, R. L. A. (2024). Det er ikke en vaccine – det har været planlagt og organiseret længe. Konspirationsteorier om vacciner og hvad vi stiller op med dem. *Økonomi & Politik*, 97(2), <https://doi.org/10.7146/okonomi-og-politik.v2024i2.146415>

Peters, R. og Grotle Rasmussen, K. (2024) "Magt og afmagt: konspirationsteorier i Danmark og udlandet", *Økonomi & Politik*, 97(2). Doi: 10.7146/okonomi-og-politik.v2024i2.146411

Peters, R. (2024). Antimyndighedsektremisme. I: Ebbrecht, C. & Thygesen M. (Red.), *Radikalisering og ekstremisme: Samfundsfaglige og psykologiske perspektiver* Systime.

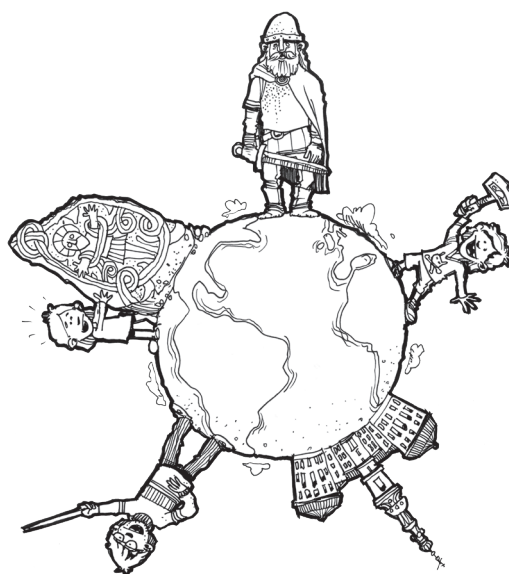
Peters, R. (2024). Konspirationsteorier. I: Ebbrecht, C. & Thygesen M. (Red.), *Radikalisering og ekstremisme: Samfundsfaglige og psykologiske perspektiver* Systime.

Peters, R. & Ebbrecht, C. (2024). Incels. I: Ebbrecht, C. & Thygesen M. (Red.), *Radikalisering og ekstremisme: Samfundsfaglige og psykologiske perspektiver* Systime.

Peters, R. L. A. & Thomsen, J.B. (2024). *Anti. Vaccinemodstandens historie*. Gads Forlag: <https://gad.dk/anti>

Poulsen, J. Aa. (2025). Om at skabe historie med mobiltelefonen. *RADAR – Historiedidaktisk Tidsskrift*. <https://doi.org/10.7146/rhdt.v9i1.153311>

Poulsen, J. Aa. (2025). *Det onde – antisemitisme og holocaust; Slaveri*. Gyldendal. (Aftryk-serien) (Kommer i 2026: Kina – fascinerende og farlig)

Grafik: Christian Mosbæk Johannessen.

Case 3

Undervisningsmaterialer fra Rigsarkivet

Billede 12.

Personaer fra kildebankerne Aargang 0 og Veje i Krig.

Grafik: Rigsarkivet.

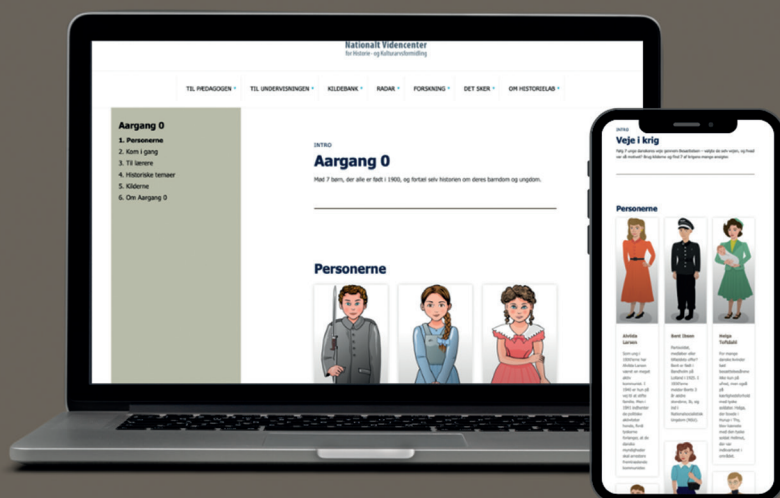
Nye Veje til historien – Rigsarkivets undervisningsmaterialer får nyt liv hos HistorieLab

Når eleverne i dag åbner HistorieLabs hjemmeside for at dykke ned i historien, er det ofte ét af de nytilkomne materialer fra Rigsarkivet, de klikker sig ind på. Aargang 0, Veje i krig og de kildekritiske øvelser er nogle af de mest besøgte forløb – både før og efter, at HistorieLab har overtaget og opdateret dem.

Materialerne er kendetegnet ved høj faglig kvalitet og forankring i autentiske kilder – fra personlige breve til officielle dokumenter. De trækker historien tæt på eleverne og gør den håndgribelig gennem konkrete livsfortællinger og valg i krigstid.

De kildekritiske øvelser er blevet revideret, så de nu passer til grundskolens niveau og undervisningsmål. Øvelserne træner eleverne i at stille historiefaglige spørgsmål som eksempelvis: hvem har skrevet kilden, hvorfor – og kan vi stole på den?

Overtagelsen af materialerne fra Rigsarkivet betyder at populære forløb og indhold nu lever videre i nye sammenhænge hos HistorieLab – og fortsat inspirerer lærere og elever til at arbejde undersøgende med fortiden.

Læs mere her

RADAR – Historiedidaktisk tidsskrift

RADAR er vores historiedidaktiske tidsskrift og har gennem en årrække fungeret som en central formidlingskanal for fagets professionelle aktører. RADAR er et formidlingstidsskrift uden forskningsartikler. Artikler læses især af lærere, læreruddannere og lærerstuderende, og anvendes som inspiration og faglig støtte i både undervisning og professionsudvikling.

Tidsskriftet udgiver i gennemsnit én artikel hver halvanden til anden måned. Bidragyderne er typisk læreruddannere, lærere, fagfolk fra museums- og kulturarvsområdet samt gymnasielærere, og redaktionen arbejder bevidst på at sikre en bred og varieret forfatterkreds. RADAR udgav fem artikler i 2024 og syv artikler i 2025, og fra 2026 er planen at udgive fast hver anden måned for at styrke tidsskriftets kontinuitet og synlighed.

Alle udgivelser publiceres med DOI-numre via tidsskrift.dk, hvilket øger tilgængeligheden og muliggør sikker referencebrug. Derudover har vi etableret en samlet forfatteroversigt på hjemmesiden, der understøtter transparens og giver læserne et overblik over tidsskriftets bidragydere på tværs af årgange.

RADAR skaber betydelig værdi for professionen som et let-tilgængeligt forum for historiedidaktisk viden, praksisnære perspektiver og inspiration til undervisningen. Læsertal og respons fra brugerne viser, at tidsskriftet i høj grad imødekommer behovet for faglig formidling af høj kvalitet. Fremadrettet vil redaktionen have særligt fokus på at tiltrække endnu flere eksterne forfattere for fortsat at udvikle tidsskriftet som et mangfoldigt og praksisnært bidrag til historiefagets udvikling.

Kommunikation

Et klarere HistorieLab – i både form og fortælling

2024 markerede et vigtigt skridt for vores kommunikation med lanceringen af en ny hjemmeside: historielab.dk. Målet var dobbelt: at give designet et løft og at gøre alt materiale lettere tilgængeligt for brugerne. Resultatet blev et minimalistisk, sort-hvidt univers, der både fremhæver historiefaget- og

samfundsfagernes alvor og giver ro til fordybelse. Hjemmesiden fungerer nu som et samlende omdrejningspunkt for vores arbejde med forskning, udvikling og undervisningspraksis – og som en direkte bro til pædagogisk personale, lærere, studerende og samarbejdspartnere.

Strategisk kommunikation: Fra forskning til formidling

Med den nye strategi 2026–2029 sætter vi retningen for, hvordan kommunikation skal skabe værdi – både fagligt og samfundsmæssigt. Strategien bygger på tanken om "forskning i bevægelse" – at viden først for alvor bliver værdifuld, når den bringes ud at virke. I praksis betyder det, at vi vil arbejde endnu mere målrettet med at oversætte forskning til inspiration, materialer og formater, som pædagogisk personale, lærere, lærerstuderende og undervisere konkret kan bruge. Det handler ikke blot om at fortælle, hvad vi ved, men om at vise, hvordan viden kan bruges.

HistorieLab i tal (2024-2025)

Interessen for vores materialer er støt stigende. I løbet af de seneste to år har hjemmesiden haft omkring 360.000 besøg med mere end 900.000 handlinger og ca. 64.000 downloads af undervisningsmaterialer. Den gennemsnitlige besøgsvarighed ligger på over 3 minutter, og mere end 15 % af alle besøg fører til en aktiv handling – fra download til tilmelding. Det vidner om en engageret brugergruppe og et højt fagligt aftryk i praksis.

Kanaler med effekt

Facebookgruppen "Idéudvikling for historielærere" fungerer som et aktivt fagligt fællesskab, hvor lærere deler erfaringer, sparrer og tager HistorieLabs materialer til sig.

LinkedIn bruges til at bringe forskerne i centrum – deres opslag bliver i stigende grad videredelt og skaber synlighed i sektoren.

Nyhedsbrevet er fortsat den mest effektive kanal med tre faste spor: Kulturarv i børnehøjde, Historie- og samfundsfags-

didaktik og Nyt fra HistorieLab. Med en åbningsrate på 52 % og en klikrate på 35 % er det blandt de mest succesfulde nyhedsbreve i uddannelsesfeltet.

Fokus fremadrettet

Kommunikationen i de kommende år skal styrke indsigten i den enkelte medarbejders arbejde gennem forskerportrætter og fortællinger, der gør vores viden levende. Samtidig skal forskning i stigende grad omdannes til konkrete formater – fx korte explainers, praksisnære materialer og artikler, der bygger bro mellem forskningen og skolens virkelighed.

HistorieLabs faglige ledere

Heidi Eskelund Knudsen

Heidi Eskelund Knudsen er cand.mag. i historie og pædagogik fra Syddansk Universitet og Københavns Universitet i 2008 samt disputerede i 2014 med ph.d.'en "Historiefaget mellem skole og videnskabsfag" fra Syddansk Universitet. Hun har tidligere været lærer i grundskole, gymnasium samt undervist på Århus Universitet og Syddansk Universitet.

I dag fungerer hun også som fokusområdeleder i forskningsgruppen HiS-aRe ved Center for Grundskoleforskning, et partnerskabssamarbejde mellem SDU, UCL, UC Syd, Professionshøjskolen UCN og Professionshøjskolen Absalon.

Marie Bonde Olesen

Marie Bonde Olesen koordinerer indsatsområdet Dannelsebroen og har siden 2015 været tilknyttet HistorieLab – især med opgaver rettet mod at styrke skolars og dagtilbuds samarbejde med kultursektoren.

Derudover underviser hun i samfundsfag og historie på læreruddannelsen og er uddannelsens internationale koordinator. Hun er uddannet cand.mag i historie og samfundsfag fra Århus Universitet og har tidligere arbejdet på Nationalmuseet.

HistorieLabs bestyrelse

Per B. Christensen

Per B. Christensen er formand for bestyrelsen i HistorieLab. Han er tidligere børne- og kulturdirektør samt medlem af Reformkommissionen.

Derudover er han læreruddannet og har 35 års erfaring som chef på kultur- og uddannelsesområdet i kommuner og regioner samt tidligere formand for bl.a. børne- og kulturdirektørerne på landsplan, Akkrediteringsrådet og Lærerkommissionen.

Niels Nybye Ågesen

Niels Nybye Ågesen er kommunaldirektør i Vejle Kommune og har siden 1997 været chef for administrationen i Vejle Kommune.

Han er forhenværende formand for Kommunaldirektørforeningen i Danmark samt forhenværende socialdirektør i Kolding. Niels Nybye Ågesen er uddannet cand.scient.pol. fra Aarhus Universitet i 1983.

Henriette Dudek Povlsen

Henriette Dudek Povlsen er vicedirektør på Nationalmuseet for Museer og slotte og sidder dermed med ansvaret for museets publikumsaktiviteter.

Hun kommer fra en stilling som Head of Commercial ved Zoologisk have i København og har herudover en bred erfaring med marketing i den private sektor, hvor hun har siddet som marketingschef i blandt andet Nokia i Skandinavien og Dagrofa.

Jens Mejer Pedersen

Jens Mejer Pedersen er rektor for UCL Erhvervsakademi og Professionshøjskole og formand for VEU-rådet. Han har tidligere været rektor for Erhvervsakademiet Lillebælt samt uddannelsesdirektør på Niels Brock.

Derudover har Jens Mejer Pedersen været vicedirektør i Styrelsen for Internationalisering, Undervisningsministeriet. Han er uddannet cand.psych. fra Aarhus Universitet i 1987.

